

33. rocznica wyborów „Okrągłego Stołu”

W tym roku przypada 33. rocznica tzw. wyborów „Okrągłego Stołu”. Odbyły się one w dwóch turach – 4 i 18 czerwca 1989 roku. Były to pierwsze, częściowo wolne, wybory parlamentarne w historii Polski po II wojnie światowej. Zostały przeprowadzone na zasadach uzgodnionych w trakcie rozmów „Okrągłego Stołu”. W rezultacie tych wyborów wybranych zostało 460 posłów na Sejm PRL oraz 100 senatorów do nowo utworzonego Senatu PRL.

Zgodnie z ustaleniami „okrągłostołowymi” aż 299 miejsc w Sejmie (65 %) zostało zagwarantowanych w wyborach z czerwca 1989 roku dla przedstawicieli rządzącej PZPR i jej satelitów (PSL i SD). Pozostałe mandaty poselskie w liczbie 161 (35%) zostały przeznaczone dla kandydatów bezpartyjnych. Walka o te miejsca oraz walka o wszystkie mandaty senatorskie (100) miała charakter otwarty i demokratyczny. Do ubiegania się o nie dopuszczeni zostali również przedstawiciele opozycji demokratycznej.

Zdecydowane zwycięstwo opozycji solidarnościowej

Wybory z 4 i 18 czerwca 1989 roku zakończyły się zdecydowanym zwycięstwem opozycji solidarnościowej zorganizowanej wokół Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. Kandydaci wspierani przez KO zdobyli wszystkie mandaty przeznaczone dla bezpartyjnych, a także objęli 99 na 100 miejsc w Senacie.

Tym samym obóz PRL-owskiej władzy poniósł bardzo propagandową porażkę. Przy czym za najbardziej prestiżową klęskę uznano przegraną niemal wszystkich kandydatów z tzw. „listy krajowej”, obejmującej większość przywódców komunistycznego reżimu.

Koniec komunizmu w Polsce

W wyniku wyborów czerwcowych 1989 roku, Polska stała się pierwszym państwem tzw. „bloku wschodniego”, w którym przedstawiciele opozycji demokratycznej uzyskali realny wpływ na sprawowanie władzy.

Wybory te są uznawane za przełomowy moment dla procesu przemian politycznych w Polsce. Ich konsekwencją był upadek komunizmu i przemiany polityczne nie tylko w Polsce, ale również w całej Europie Środkowo-Wschodniej.

Data wyborów „Okrągłego Stołu” jest wciąż w pamięci wielu Polaków za sprawą słynnej, emitowanej na żywo w ówczesnym Dzienniku Telewizyjnym wypowiedzi aktorki Joanny Szczepkowskiej. Powiedziała ona tylko jedno, ale jakże znamienne zdanie: „Szanowne Państwo – 4 czerwca 1989 roku skończył się w Polsce komunizm”.

oprac.: Jerzy Górko na podstawie www.wikipedia.pl i innych źródeł

red.: Paulina Dulewicz

